

SAMOBORSKI LIST

Glasiło za promicanje lokalnih interesa.

God. IV.

Broj 39.

„Samoborski list“ izlazi svake nedjelje u 8 sati ujutro. PRETPLATA na četvrti godine iznosi za domaće pretplatnike K 1-70, za vanjske s poštarinom K 2, za inozemstvo K 2-25. Na po i na cijelu godinu razmjerno više. Pojedini broj stoji 16 filira. Uprava i uredništvo nalazi se na trgu Leop. Salv. br. 20.

U Samoboru
26. rujna 1909.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petlini redak u redakcionom dijelu 20 fil. u oglasnom 10 fil. Za oglase, koji se više puta uvrćuju, daje se znatan popust. Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“. Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

Značaj i važnost šuma.

I.

Značaj šuma u narodnoj privredi neke zemlje cijeni se po njenom prirodno-ekonomskom razvitku, geografskom i orografskom položaju, te privrednim pogodbama te zemlje. Važnost pak šume mjeri se po ekonomskim i kulturnim interesima.

Glavni produkt, koji od šuma dobijamo jest drvo, kako za gradju i tvorivo, tako i za ogrijev. Ali osim ove glavne koristi pruža nam šuma još i druga nuzgredna dobra i koristi kao: pašu za blago, brst, lov i dr. No to su sve malenkosti, to još nijesu oni razlozi radi kojih šuma igra danas toliko važnu ulogu u kulturnom svijetu. Prava važnost i korist šume leži u općoj dobrobiti. Ona podiže kulturni napredak i trajno blagostanje svih stanovnika jedne zemlje, odnosno kraja. Radi ovog korisnog utjecaja, koji predstavlja zajedničko dobro ili vlasnost sviju državljana, počela je država već dosta rano uplivisati na šumsko gospodarstvo i izdavati za nj shodne propise.

Nijesu ovaj korisni utjecaj šuma spoznale sve države u isto doba; jedne su prije druge kasnije, već prema napretku kulture. Najbolji nam u tom pogledu daje primjer Francuska. Za velike i svjetske vojne Napoleonove trebalo je naravno i mnogo novaca. Pa kao što se i danas često čini, to su isto učinili i Francuzi još prije 100 godina. Vidjeli su, da se u lijepim i prekrasnim šumama sakupio golem kapital. Pa što je bilo naravnije nego sjeći šumu i prodavati je, da se nabavi novca. Ali kasnije kad nastade uslijed nerazborite sječe silne goljeti, vododerine, popuzine i strašne poplave, osjetiliše gorku osvetu prirode. Kad učenjaci ustanoviše, da je ovoj nagloj promjeni uzrok jedino devastacija šuma, tad se prenuše i žrtvovahu godimice silne svote, da onaj goli krš dobije opet zeleno lice. To su naravno i postigli, ali kako su skupo platili svoju lakomislenost!

Pomislimo samo, da je naše golo Primorje obrasio danas onim gustim šumama, kakovim je prije bilo, to bi danas uloga njegova u kulturnom svijetu bila čisto druga. Dok se na onim krasnim hrasticima kočice i uzdižu ponosni Mleci, mi i sada bez pomoći gledamo one tužne goljeti.

U najstarija vremena bile su šume opće dobro ili bolje reći ničija vlasnost, te je svako mogao uživati šumu slobodno po svojoj volji.

Pa i kasnije, kad je vlasnost određena, nasljedivao se onaj osjećaj slobode uživanja

koji kod nas u narodu još malne i danas vlada. O kakovom podizanju novih šuma nije do nedavno bilo ni spomena; sve je bilo prepušteno na milost majci prirodi, da se ona sama skrbi za buduće potomke, koliko će kome od svoga rukosada ostaviti u nasljedstvo.

Danas su sve naprednije države posvetile osobitu brigu oko podizanja šuma i unapredjenja šumskoga gospodarstva bez obzira na vlasnika. Tim je putem pošlo i novije zakonodavstvo, pak možemo spokojnije gledati u budućnost.

Kako smo već prvo spomenuli, država se upliče u šumsko gospodarstvo jedino da zaštiti onaj opće korisni utjecaj šuma po kulturni napredak i blagostanje naroda. Stoga ćemo se posebice obazrijeti i mi na ove momente, koji će nas kao stanovnike dosta šumovitog kraja najviše zanimati.

V. V.

Uredjenje potoka Gradne.

Prékjuče je stigla od kr. županijske oblasti dozvolbena isprava glede regulacije potoka Gradne. Mi smo o toku rasprava kao i oblasnih odluka u pitanju uredjenja Gradne točno izvješćivali naše vrijedne čitače, pa će biti stvar našem općinstvu prilično poznata. Ipak ne će biti zgorega, ako se sada, kad je dozvolbena isprava izdana, a konačna odluka postala pravomoćnom, povratimo na predmet, iznesavši uglavnom sadržaj netom izdane dozvolbene isprave.

Pitanje uredjenja potoka Gradne otešlo se, kako je poznato, radi utoka, koji su uloženi protiv pojedinih odluka. Uslijed toga preinačena je i prva odluka, koja datira od god. 1902., a u vodopravnoj raspravi, koja je održana u srpnju prošle godine, došlo je još i do uvažanja želja pojedinih interesanata, o čem smo u svoje vrijeme donijeli opširniji izvještaj. Tako je zemlja preuzela osigurateljne radnje tik mosta na zem. cesti, te trošak nadzora i uprave, što umanjuje trošak za 3000 K, a osim toga je vlada dozvolila novu pripomoć od 2000 K. — Protiv odluke, koja je potom uslijedila, nije više uložila utoka općina, jer se trg. zastupstvo njome zadovoljilo; a od ostalih interesanata uložila utok na vladu gdje. pl. Sauer i Bogović. Kako su pak njihovi prigovori otpućeni, izdana je sada dozvolbena isprava po županijskoj oblasti, te pozvana općina, da pospješi uplate prinosa, kako bi se k izvedenju radnja moglo u najskorije vrijeme pristupiti.

Dozvoljeno uredjenje potoka Gradne od profila 39 i 30 do 50 i 70 i od profila 55 i 58 do profila 135 sastoji se u produženju postojećeg korita, zatim i taracanju čitavog potočnog korita kamenom, u napravi jedne pregrade ispod splavnice Orgasovog mlina te u popravku postojećih pot-

pornih zidova, i to sve polag u tu svrhu sastavljenog detaljnog građevnog operata.

Dozvoljene radnje imadu se u godini 1910. otpočeti i dovršiti, a imadu se izvesti pod upravom kr. zem. građevnih odnosno šumarskih strukovnih organa.

Troškovi su proračunani i to:

a) zemljoradnje odnosno iskapanje potočnih korita na 5.286 K, b) taracanje potočnog korita na 15.480 K, c) naprava jedne pregrade ispod Orgasovog mlina na 670 K, d) popravak postojećih potpornih zidova zajedno sa nepredvidljivim troškovima na 3264 K. Ukupno 24.700 K.

Ovaj trošak imat će podmiriti interesi kako slijedi:

1. Općina trgovišta Samobor kao moralno tijelo polovicu proračunanog troška u iznosu od 12.350 K.

2. Preostali pak trošak u iznosu od 12.350 K namirit će se na slijedeći način:

Glasom otpisa kr. zemaljske vlade, odjela za unutrašnje poslove, od 29. travnja 1908. broj III. D. 499 preuzet će kr. zemaljski cestogradjevni erar osigurateljne radnje potrebite za osiguranje korita i potoka tik mosta na zemaljskoj cesti, pa će se po tome umanjiti trošak za 1000 K; a glasom istog otpisa kr. zemaljske vlade namirit će se trošak nadzora i upravne prigodom uredjenja potoka iz zemaljskih sredstava, pa će se po tome umanjiti trošak za 2000 K odnosno pribrojivši gore navedenih 1000 K ukupno za 3.000 K, pa će se prema tome imati jošte namiriti svota od 9.350 K.

Za podmirenje tog troška imadu pridonjeti:

a) G. Gjurio Franceković, posjednik u Samoboru glasom privolje u raspravnom zapisniku od 17. srpnja 1908. 600 K, b) gdje. pl. Sauer u Samoboru glasom jednake privolje 200 K, c) otpisom kr. zemaljske vlade odjela za unutrašnje poslove, u Zagrebu od 24. prosinca 1908. broj III. D. 499 dozvoljena posebna zemaljska pripomoć od 2.000 K, d) interesenti trgovišta Samobor za površine dvorišta i zemljišta nalazećih se u poplavnom opsegu I. trg. Samobor ukupno 14.284 čet. hvati računajući 15 f. po četvornom hvatu 2.142 K 60 fil., e) interesenti trgovišta Samobor za površinu kuća nalazećih se u poplavnom opsegu I. ukupno 4.241 čet. hvati računajući po 76 f. po četvornom hvatu 3.223 K 16 fil. f) interesenti trgovišta Samobor za površine zemljišta nalazećih se u poplavnom opsegu II. ukupno 24.521 čet. hvati računajući po 5 filira po četvornom hvatu 1.226 K 05 f.

Od posjeda mlinara Aloisa Orgasa ima se oduzeti jedan komad zemljišta za izravnanje potočnog korita i to bez odšete uz uvjet, da mu se uz njegov posjed podigne obalni zid i da se iskop upotrijebi za povišenje njegova zemljišta i to sve na trošak uredjenja same Gradne, a ne na njegov trošak.

Napajalište ispod Orgasova mlina ima se zatvoriti i daljne napajanje blaga se ondje zabranjuje.

3. Počevši od Grgasova mlina pa sve do Franciscijeva mosta na lijevoj obali Gradne imade posjednik podići obalni zid za 50 cm.

Općina trgovišta Samobor kao i svi ostali interesenti imaju na nje otpadajuće doprinose uplatiti u dva jednaka obroka i to prvi obrok do konca godine 1909., a drugi do konca srpnja 1910.

Gledom na siromaštvo općine i zahjev interesenata pod stavkom d), e) i f) točke 6. ove odluke navedenih moći će općina trg. Samobor svoj doprinos pod točkom 6. stavka 1. i doprinos gore navedenih interesenata pokriti zajmom, koji bi se u 10 odnosno 6 godina povratiti imao, pa prema tomu bi se doprinosi interesenata također na toliko vrijeme rasporezali. Zamaljska pripomoć od 2000 K uplatit će se čim doprinosi interesenata ubrani budu.

Interesenti dužni su svoje doprinose uplatiti kod poglavarstva trgovišta u Samoboru, koje će imati uplaćene iznose kao iznose koje doprinosi kao moralno tijelo, otpremati kr. zemaljskoj blagajni u Zagrebu, a o učinjenom koncem svakog mjeseca putem kr. kotarske oblasti kr. zemaljskoj vladi, odjelu za unutrašnje poslove, izvješćivati.

Eventualne veće troškove oko urdjenja potoka Gradne imat će također interesenti navedeni u točki 6. ove dozvolbene isprave po ustanovljenom ključu namaknuti, dok će se eventualna prištednja upotrijebiti za uzdržavanje navedenog dijela potoka Gradne.

Iskopani će se materijal lijevo i desno korita samo na onim mjestima deponirati, gdje se materijal može upotrijebiti za planiranje kraj potoka, dok se sav ostali materijal ima na kolima izvan mjesta otpremiti.

Poglavarstvo trgovišta Samobor imade ovu dozvolbenu ispravu u izvoru ili ovjеровljenom prijepisu uvijek kod sebe čuva i na svaki poziv oblastnih organa pokazati.

Dovršene radnje pregledat će u smislu §-a 165. zakona o vodnom pravu povjerenstvo kr. županijske oblasti, uz sudjelovanje interesovane kr. kotarske oblasti i interesovanog poglavarstva trgovišta Samobor, te će se izvornik odnosnoga zapisnika o tom pregledanju županijskom vodnom arhivu pohraniti, a općinskom poglavarstvu trgovišta Samobor kao dozvolbeniku jedani ovjеровljeni prijepis toga zapisnika uručiti.

Domće vijesti.

Poziv na pretplatu. Dok smo po Samoboru prije nekoliko dana razastali namire za pretplatu, u posljednjem smo broju priložili poštanske doznačnice za sve naše vanjske pretplatnike, koji nam što duguju ili još ne obnoviše pretplate za II. polugodište.

Molimo lijepo sve naše cijenjene pretplatnike, da izvole dužnu pretplatu u što kraćem roku podmiriti. Neka uvaži da nam se boriti uz ostale žrtve još i s materijalnim poteškoćama, da uzdržimo lokalno glasilo, kojemu je jedina zadaća da promiče mjesne interese, te našim sinovima i kćerima u svijetu donosi glasove s rodjene grude zemlje. — Razumljiva se, da će list moći samo onda potpuno zadovoljati svojim zadacima, budu li i naši prijatelji i pretplatnici vršili na vrijeme svoju dužnost.

Pretplatnike u Americi, koji nam još bilo koju svoju duguju, molimo također da je izvole namiriti, a onima, koji nam još duguju za cijelu ovu godinu, obustavit ćemo list, jer ne možemo, da uz šiljanje lista, plaćamo još i ovcu poštarinu iz vlastitoga džepa.

Lijep dar. Naš odlični ljetovišni gosp. presvijetli gosp. Ivan vitez Trnski poklonio je „Pučkoj knjižnici i čitaonici“ u Samoboru, te „Pučkoj knjižnici“ u Sv. Martinu Pod Okićem ovcu broj raznoolikih poučnih i zabavnih knjiga. — Če-

stiti starina, koji je sav život posvetio hrv. narodu, sjeća se evo i na svome ljetovanju institucija, koje smjeraju na prosvjetu narodnju; za što će mu članovi obiju društava jamačno biti od srca zahvalni.

U ženskoj stručnoj školi započela je već redovita obuka. Poučava se u dvije sobe. U svemu polazi školu 30 učenica.

Iz upravnog odbora županije zagrebačke. Ovaj je odbor imao redovnu sjednicu 15. o. mj. te je između ostalih zaključaka, odobrio završne račune upravnih općina Podvrh, Sv. Nedjelja, Stupnik i Sv. Martin, sve za godinu 1908.

Imenovanje. G. I. Tunković, prislusnik kot. suda u Zlataru imenovan je sudskim pristavom II. razreda kod istog suda. Našem prijatelju srdačno čestitamo.

Analiza vode iz izvora „Med Drage“. Posljednji smo puta donijeli mišljenje zem. bakteriološkog i higijenskog zavoda o kakvoći vode iz izvora „Med Drage“ a danas donosimo izvadak iz nalaza i mišljenja kr. zem. higijenskog analitičkog zavoda, koji je također priposlani ovih dana kr. kot. oblasti. U pomenutom nalazu se konstatuje, da je istražena voda bezbojna, bistra i bez mirisa, reakcija je alkalijiska. Stojanjem slaže neznatno taloga, koji se pod mikroskopom ukazuje da sastoji od neznatnih mineralnih trunaka. Mišljenje izriče da toj vodi nema na temelju kemijskog sastava prigovora sa higijenskog stajališta, te je zdrava i pitka voda.

Za Smidhenov spomenik unišilo je nadalje:

Klub „Fond“ sabrao je među svojim članovima prigodom veselice dne 19. o. mj. u Anin-perivoju kod „Dobre mamice“ K 628.

Stočarska povjerenstva. U našem kotaru izabrana su po svjema općinama stočarska povjerenstva. Za Samobor, kako smo već javili, izabrani su zast. Josip Budi, Franjo Medved i Ante Razum. — U općini Podvrh izabrani su: Mircel pl. Frigan, Franjo Vlahović i Tomo Devunić; u općini sv. Martin-Okčić izabrani su Oskar pl. Simić, Josip Korenić i Mijo pl. Bišić, u općini Sv. Nedjelja: Lacko Prahin, Antun Semenčić i Ivan Lovašić, u općini Hrv. Stupnik: Ivan Kralj Mijo Katrić i Franjo Fiolčić.

Mi ćemo o stočarskim povjerenstvima kao i njihovoj zadaći progovoriti u posebnom članku s obzirom na prevedbeni naputak k zakonu o promicanju stočarstva.

Skakanje s vlaka. Već se višeput zbililo, da se pojedini putnik na samoborskoj željeznici, i ne čekajući na određenu stanicu, spusti iz vlaka, dok je ovaj u gibanju. Naročito se to rado čini na podsusjedskom mostu, gdje vlak mora nešto laganije voziti. Ovako skakanje s vlaka nismo da nije dopustivo, nego može da urodi i kobnim posljedicama po dotičnog putnika, koji ugrožava neopreznosti i svoj vlastiti život. Željeznička uprava već je nekoliko prijava podnijela protiv putnika, koji su se namoć zabrane spustili iz vlaka, pak se dotičnici upozoruju, da se u svome vlastitome interesu okane ubuduće od ovakih prekršaja željezničkih propisa.

Pala sa kola. Marija Lopatić, seljakinja iz Čateža u Kranjskoj kupila je u četvrtak kod Škiljana u Cerju moš. Vozeći se uveče na kolima, na kojoj su bile i hačve s moštom, pade nekako s kola i zadobio tešku ozljedu na nozi. Pružena joj je u Samoboru liječnička pomoć.

Blijesan pas u Stupniku. Nedavno nam je bilo javljeno, da je pas Imbre Kesera iz Ježdovca nagrizao djevojčicu Petra Krapca u času, kad je ona došla u dvorište Keserovo. — Kot. veterinar, koji je, uslijed prijave općine Stupnik, išao na lice mjesta nije mogao konstatovati na živom psu bjesnoću, jer nije baš nikakvih znakova pokazivao, koji bi mogli slutiti na bjesnoću, to više, što je bilo uopće poznato u selu, da je pomenuto psito vrlo goropadno. Ipak je za svaki slučaj otpremio mozak kr. zem. bakteriološkom zavodu u Križevce radi istraženja. U

četvrtak je brzojavno obavijestilo ravnateljstvo rečenoga zavoda kotarsku oblast u Samoboru, da je rečeno psito Keserovo doista bilo bjesno. Uslijed toga je obavješteno opć. poglavarstvo da dijete seljaka Krapca otpremi u Pasteurov zavod u Budimpeštu.

Vozni red na samoborskoj željeznici od 1. listopada mijenja se za više vlakova, a razlika je i u dobi odlaska kod nekih vlakova. Tako otpada motorni vlak u pol 8 sati ujutro iz Samobora i onaj u pol 6 sati poslije podne iz Zagreba, — vlakovi, kojima se naše općinstvo vrlo rado služilo, jer su padali u zgodno vrijeme. Mjesto onoga u 8 sati, večernji vlak polazi odavle u 7 sati, a onaj iz Zagreba u isto doba. Na nedjelje i blagdane otpada naravski više vlakova, koji su većma služili u izletne svrhe. U cjelosti glasi novi vozni red ovako:

Vlak odlazi iz Samobora u Zagreb: u 6, i 9:10 sati prije p., 1:10 poslije podne te u 7 sati uveče. — Nedjeljom i blagdanima kreće još jedan vlak u 9:37 uveče.

Iz Zagreba u Samobor kreće vlak u 7:30 i 11:30 prije podne, 2:40 poslije podne, te 7:03 uveče. — Nedjeljom i blagdanima polazi još vlak u 9:30 uveče.

„Barbirio“ kravu u bedrenici. Mijo Šćukanec, seljak u Stupniku znađe, po uvjerenju ostalih seljaka dobro „vračiti“ i „barbiriti“ krave. K njemu dovode blago nesamo iz Stupnika, nego i iz okolnih sela, pače iz kotara velikogoričkoga. Tako je nedavno doveo k njemu kravu iz općine Odra Miko Kestenjak, te je molio i zaklijnjao Šćukanca, da joj pusti krv. Šćukanec veli da se smilovao i barbirio kravu. Međutim je imao „peh“, jer je krava doskora uginula uslijed kužne bolesti bedrenice. Tako je stvar izišla na javu i Šćukanec je imao odgovarati neki dan pred kot. oblasti radi nadriklješništva. Presudjen je na 25 K globe, što ga je tako ozlovoljio, da se zakleo da će svoju praksu objesiti o klin, a u barbirenje se ne pušta više, makar došle k njemu čitave deputacije seljaka.

Čovjek, koji jede žive rake. Janko Škrobot radnik u Samoboru ne običaje jesti nikada kuhanih raka, ali s tim većma voli prijesne i žive potočne rake. Treba svakako priznati da Janko Škrobot obavlja taj posao vrlo brzo i s velikom nasladom. Uzmi je u ruku živa raka i za nekoliko trenutaka gotovo ga svega izjede. Kako uvjераva rečeni radnik, rijetko mu je koje jelo ukusnije od — prijesnih raka. No za ovaki ukus treba u prvom redu valjda i — zdrav želudac. —č.

Kontumac pasa dignut. Svakako će mnoge vlasnike pasa, koji se potužuju na stroge mjere u pogledu držanja pasa, obradovati vijest, da je kontumac pasa napokon dignut, koji je trajao od 28. lipnja o. g. Kako se u Stupniku pojavila bjesnoća, to će se ondje proglasiti kontumac. Uopće bi trebalo da se u vanjskim općinama održavaju strože mjere, jer se najviše na seoskim psima pojavljuje bjesnoća, — a uslijed njih se onda i u Samoboru proglašuju kontumaci. Dakako da time, što je kontumac dignut, nemaju još pravo psi, da se sami skiču po ulicama, nego je dozvoljeno, da bez uzice i brnjice izlaze uz pratnju vlasnika.

Novaci imaju stupiti u vojsku 7. listopada. U samoborskom kotaru pozvani su u stojeću vojsku svi sposobni proglašeni vojni obvezanici i to u stojeću vojsku do žrjebnog broja 218, a u domobranstvo do broja 301.

Ciganin sa samokresom. Ciganinu Marku Kovačeviću prohtjelo se igrati oružana čovjeka, usproti zabrane nošenja oružja. Nostio je uza se samokres i s njime pučkarao po cesti u Domaslovcu. Oružnici su kod Kovačevića preduzeli osobnu prometačinu, te pronašli kod njega samokres sa pet naboja, koji su mu oduzeli i predali s prijavom kotarskoj oblasti u Samoboru. — Ciganin je radi nepovlasnog nošenja oružja presudjen na 1 dan zatvora.

Nožem na brata i strica. Dne 19. mj. oko 8 sati uveče ozlijedio je u svadbi nožem seljak Janko Horvat u Grdanjcima svoga brata Miška i strica si Jakoba. Sve su ozljede lakše naravi. Napadač je prijavljen kotarskom sudu.

Polupali mu prozore. U Grdanjcima polupano je 20. o. mj. seljaku Janku Horvatu na kući 6 stakala i 2 okvira na prozoru. Šteta iznosi 10 K. Radi ovoga čina prijavljeni su seljaci Martin Orđović i Josip Sokolović kotarskom sudu.

Kradja. Seljaku Pavlu Anidiću u Botincu, opć. Stupnik ukradeno je u noći od 17. na 18. o. mj. više komada kokoši, vrijednih 16 K 80 fil. Počinitelj nije pronađen.

Umrli u Samoboru od 12. do 19. rujna.

Mijo Šimunčić, ubogar, 90 god., Samostanska ulica (ubožnica); od ost. rjelosti.

Utok općine protiv jedne naredbe fin. ravnateljstva.

Kako je poznato iz našeg izvještaja o posljednoj trg. sjednici, fin. ravnat. zatražilo je, da općina Samobor uplati 4910'19 kao naknadu za pronevjerene svote po opć. blagajniku Vukovinskomu pozivajući se na neku presudu postojavšeg kr. poreznog nadzorništva u Zagrebu. Osim toga se traži da i općina Podvrh i bivša opć. Rakovpotok naknade znatne svote. — Što se naše općine tiče, možemo izvijestiti, da je već uložila prosvjed protiv pomenute skroz neopravdane odluke, kako je to zaključeno u trg. zastupstvu.

Naša općina temelji svoj utok u prvom redu na tom, da u poslovni krug poreznih nadzornika, koji je bio ustanovljen u zak. članku o rukovanju javnih poreza, nije uopće spadalo ustanovljivanje naknada, a kamoli izricanje osuda na naknadu pronevjerene svote. Takav zahtjev mogao se podignuti i okončati samo kod redovita suda. Prema tomu već s obzirom na ovu okolnost ne može pomenuta presuda porez. nadzornika služiti temeljem, po kojem bi se općina radi insolventnosti prvog obavezanika, mogla povući na naknadu štete.

U drugom redu ističe općina kao odlučnu činjenicu i to, da nije u naredbi por. nadzorništva, na koju se financ. ravnateljstvo pozivlje, ni govora o tome, da imadu općine naknada liči pronevjerenu svotu, ako se ona ne bi mogla utjerati od blagajnika Vukovinskoga. U razdoblju od potpunih 28 godina nije ova naknada nigdje bila propisana na teret općina.

Prema tomu je i svaki zahtjev na ovu naknadu spram općine jednostavno zastario. Budući da pak poglavarstvo mije, da se ova šteta imade subsumirati medju one predviđene u § 1294. opć. gradj. zakona to i u ovom slučaju financija nema prava na tužbu, jer ovo utrnjuje iza 3 godine, računajući od vremena, kada je oštećenik doznao za štetu.

DOPISI.

U Stupniku, 23. rujna 1909.

Prethodne školske prostorije. — Nakon obavijenog popisa školskih sposobnjaka za ovu škol. godinu upisana su za polazak svakidašnje škole ukupno 252 učenika. Do danas je narasao goraji broj na 271 učenika. Radi toga se morala odmah u I. i II. godištu zavesti poludnevna obuka, premda bi već u samom prvom godištu sa 114 učenika, bez obzira na II. godištu morala biti poludnevna obuka s razloga higijenskih i radi prenatrpanosti škole. Djeca su u klubama odviše stisnuta, što kod pismenih vježbi znatno otežava postignuće željenog uspjeha. Ta nevolja — poludnevna obuka — postoji kod ove škole već nekoliko godina. Zavedena je radi prevelikog broja

školskih polaznika, a nedostatnih školskih prostorija. U interesu same obuke i radi oterećenja učiteljskog lica jest bezuvjetno nužno, da se škola u Stupniku proširi. Ne može se zahtijevati, a niti je po zakonu dužan ikoji učitelj uopće — a napose bez posebne nagrade — obučavati onaj broj djece, koji je propisan za dva učitelja.

Valja imati na umu, da je u području ove školske općine još vrlo znatan postotak analfabeta. Uzroci su tomu razni, a najopćenitiji i najvažniji je taj, što roditelji u velikom još broju zaziru od škole i ni pod koji način ne će da djete šalju u školu. No upornim radom i dosljednošću iskorjenit će se i ta zla navika i snizit golem broj analfabeta u području ove školske općine, koji ne odgovara nit' duhu vremena, a niti se smije trpjeti u neposrednoj blizini kulturnog središta, glavnoga grada Zagreba.

Proširenjem pučke škole u Stupniku snizit će se broj analfabeta na minimum, jer će se moći svi sposobnjaci uškoloovati — naravno osim onih, koji su zakonom oprošteni. Tim samo načinom bit će omogućen polazak škole svoj mladoj generaciji. Posljedica bit će toga prosvjeta i blagostanje narodnje, za čim pučka škola i teži.

PROSVJETA.

Primili smo:

Ivo Grohovac-Riječanin: Glasovi sa Kvarnera. Pjesme. Predgovorom propratio R. F. Magjer. Naklada tjednika „Riječki glasnik“. — Cijena 1 K 50 fil. — Pjesnik, čije je ime već dobro poznato u našem književnom svijetu, podaje nam u ovoj zbirci pretežito velik broj domoljubnih pjesama. Ima tu lijepih, zanosnih misli, iskrena patriotskog osjećaja i dubokog pjesničkog nadahnuća. I po dikciji i po izradbi njegove se pjesme mogu nazvati uspjelima, pak pjesniku želimo, da ne sustane na započetu putu na kojem ga bez sumnje čeka još mnogo priznanje. Zbirku preporučujemo.

Gospodarstvo.

Ribarstvo. Izdana je nsredba bana kojom se izdaje provedbeni napatk k zakonu o ribarstvu u slatkim vodama u kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji. Odredjujući kako se uredjuju ribolovna prava, donosi napatk i ostale propise o pravu lovljenja riba i raka, lovostaje i uredjenju ribarskih udruga. Kako se i Samobor nalazi u blizini voda, u kojima se hvataju ribe, donosimo neke ustanove iz pomenute naredbe:

Tko želi bud u otvorenim, bud u zatvorenim vodama da lovi ribe, rake, školjke ili ine vodne životinje, valja da si kod nadležne upravne oblasti prve molbe (kotarska oblast, gradsko poglavarstvo) nabavi ribolovnicu. Ribolovnicu valja da sa sobom nosi kadagod lovi spomenute životinje.

Ribolovnice izdaju se na jednu kalendarSKU godinu, i to od 1. svibnja do 31. travnja buduće godine. One glase na osobu te ih ne smije rabiti druga osoba, nego ona na koju glasi.

Cijena je godišnjim ribolovnicama 4 K.

Za ribarske pomoćnike izdavaju se ribolovnice po drugom obrascu, koje glase na ovlaštenika ribolova, a valja da je podjedno navedeno ime, stališ i stan ribarskog pomoćnika.

Ribolovnice ove izdavaju se na 6 mjeseci od dana, kojim su izdane po oblasti, a stoje po ribarskoga pomoćnika 1 K.

Osobe, koje ribare, koje hodaju ribarskim spravama oko obale, valja da na poziv organa javne straže, zemaljskih livadara, oružnika, čuvara ribolova, čuvara kanala, poljara, lugara, nadzirača lova, riječkih vidoka, zatim na poziv ovlaštenika ribolova, njihovih namještenika, predoče ribolovnicu pod prijetnjom kaznenih posljedica, označenih u § 66. zakona.

Ribari valja da bdiju nad tim, da ribarenjem ne smetaju plovidbi na vodama,

nadalje, da ne oštete znakove, koji su smješteni za oznaku medja pojedinoga prava ribolova.

Znakovi za oznaku medja pojedinoga prava ribolova treba da su postavljeni na takovom mjestu, gdje upadaju u oči, a da ipak ne smetaju prometu.

Odgovorni urednik: dr. Mijo Juratović.

Šivači Singerov stroj

Novim novim prodaje se jeftino. Starogradska ulica br. 29.

Prodaje se kuća

dobrovoljno, sa vrtom i gospodarskim zgradama u Obrtničkoj ulici 14. — Pobje u istoj kući.

Vesela „berba“ u Samoboru.

Podružnica „Hrvat. kršćan. radničkog saveza“ priredjuje u nedjelju dne 26. o. mj. u vrtu g. Mije Noršića veliku vrtnu zabavu. Početak u 3 sata poslije podne. U slučaju nepogodnog vremena odgadjaju se berba na buduću nedjelju dne 3. listopada.

Upravo prispjelo!

Sve vrste mirodija i južnog voća za praviti

pelinkovac

(bermet), smokve, rožiči, grozdici, bijeli i žuti (candis) šećer i t. d. Preporučuje svježe u najboljoj kakvoći i uz najniže cijene

V. MATOTA.

JOSIP RUDAR

trgovac željezne robe, preporučuje svoj veliki izbor

željeznih križeva (spomenika).

5% u korist naše djece.

„Amur-Creme“

preporuča se kao najbolje i najfinije sjajno laštilo sadašnjosti za cipele (box-kalf i ševro). Isto ne kvari kožu, ne otpušta boju, ne propusti mokrinu, daje najljepši sjaj, te čini obuću mekanom i trajnom.

Čuvajte se patvorina, koje kvare obuću. Tražite izrično „AMUR-CREME“ isto se dobiva u svim boljim trgovinama

Prvi hrvatski proizvod sjajnog laštila

„AMUR-CREME“

J. URLI, Zagreb.

Dobiva se u Samoboru u trgovini kožom JANKA FILIPCA SIN.

NESTLEOVO

BRAŠNO ZA DJECU

dojenčad, rekonvalescente, bolujuće na želudcu. Sadržaje najbolje alpinsko mliječno brašno njegova djeca besplatno kroz WESTLE. Beč i Biberakasse II.

Besplatan stan

dobije tko hoće biti pazikuća na Hameru.
Upitati kod Franje Reizera ml.

Domaćice!

Želite li biti jeftino, brzo i točno podvorene to se izvolite potruditi u moju trgovinu, gdje će te naći uvijek na skladištu:

Najfinije francesko ulje bez mirisa, banatsko brašno, fine kave, čaja, groždjica, badema, kao i svu ostalu specerajsku robu, k tome preporučam limeno, emailovano i drveno

kuhinjsko posudje

sjeme za pravljenje samoborske muštarde kao i friške rožiče i smokve uz najjeftinije cijene.

M. Škarek

Hipotekarni zajmovi

na kuće i druge nekretnine: Obične bez amortizacije i nadalje 4 1/2 % -tne na amortizaciju na I. i II. mjesto kao i konvertiranje, te

činovnički zajmovi

za časnike, državne, profesore, željezničke itd., uz najpovoljnije uvjete na 15—20 god., amortizacije umirovljenim a bez jamca doznajuće odmah Zvonimir Tudja, Zagreb, Jurjevska ulica 4.
Marka za odgovor. —4

Trgovina STJEPAN ŠOIC

Rambergova ulica.

Veliko skladište dasaka, balvana (špiravaca) i inog građevnog suhog drva kao i portlant-cementa vapna i trstike.

Stolari i poduzetnici uz snižene cijene.

„CROATIA“

osiguravajuća zadruga u Zagrebu.

Utemeljeno godine 1884.

CENTRALA: Zagreb, Zrinjski trg, Berislavićeva ulica broj 2.

PODRUŽNICE I GLAVNA ZASTUPSTVA: Osijek, Rijeka, Sarajevo, Spljet, Novisad i Trst.

Ova zadruga stoji pod okriljem i nadzorom općine slob. i kr. glavnoga grada Zagreba te prima uz povoljne uvjete slijedeće vrste osiguranja:

I. Na ljudski život:

1. a) osiguranja glavnica za slučaj doživljaja i smrti, b) osiguranja miraza, c) osiguranja životnih renta.

2. Pačka osiguranja na male glavnice bez liječničke pregledbe.

II. Protiv štete od požara:

1. Osiguranja zgrada (kuća, gospodarskih zgrada, tvornica).

2. Osiguranja pokretnina (pokućstva, dućanske robe, gospodarskih strojeva, blaga itd.)

3. Osiguranja poljskih plodina (zita, sij-na itd.)

III. Protiv šteta od tuče.

IV. Staklenih ploča protiv razlupanja.

V. Protiv nezgoda svake vrste i zakonske dužnosti jamstva.

VI. Protiv provalne kradje.

VII. Protiv vodovodne štete.

Zadružna imovina u svim odeljima

g. 1908. iznosi K 1.871.752-25

Od toga jamčevne zaklade K 1.000.000-00

Godišnji prihod premije s pristojbama preko K 1.024.042-87

Isplaćene odštete K 3.437.743-37

Sposobni posrednici osiguranja i akviziteri primaju se uz vrlo povoljne uslove.

Kašalj
izliječi
tko
svoje zdravlje voli.
6245 not. ovjer. svjedodžbi
dokazuje siguran uspjeh

Kaiserovih
prsnih Karamela
sa tri omorikc.

Lječnici su ih prokušali i preporučili protiv kašlja, promuklosti, nablada, sluzavosti, nabladi ždrijela te kašlju brisavca. — Svječić po 20 i 40 bl., svežanj 80 bl. — Dobiva se kod
MIRKA KLEŠČIĆA
Ljekarnica k zlatom anđjela u Samoboru.

Rendes-vous Samoboraca u Zagrebu.

Svratište k „Lovačkom rogu.“

Noz i krasno uređjene sobe s električnom rasvjetom. Elegantra restauracija. Izvrsna kuhinja, dobro vino i pivo, brza i točna posluga. Cijene umjerene.

M. Pilaj, svratištar.

Chinoferrin je najbolji lijek protiv slabosti i mijalohe.

Chinoferrin je slab želudac i trčca izgubljeni tek za jelo.

Najfinije laštilo

za Box, Chevro i Lack-cipele, svježe uvijek na zalih. Kutija samo 20 fil.

Prazne kutije uzimam po 2 fil. natrag.

Pete od gume

najsolidnije i u svim veličinama i uz najjeftinije cijene.

Sve ovo kao i razne druge postolarske potrepštine i alati dobivaju se u trgovini koža

MAVRE NEUMANA

(Nasljednik Fileusa Jurčića)

Samobor, Rambergova ulica.

Kupujte dragulje, zlatnu, srebrenu, kinasrebrenu robu i satove najbolje vrsti kod najstarije domaće draguljarske tvrtke.

Utemeljeno godine 1850.

JOSIPA ENGELSRATA

draguljara i zlatara, ZAGREB, Ilica broj 5.

(u palači L. hrvatske štedionice.

Podružnice: Rijeka, Piazza Adamich. Opatija, kra Andjolina kupališta. Cienici badava i franko.

„Salvator“ vinovica.

Takovo sredstvo ne opstoji skoro tako brzo, koje bi se u raznim slučajevima moglo tako uspješno upotrijebiti, kao što je to „Salvator“ vinovica. Služi kao izvrsno jačajuće sredstvo kod turista i ljudi od sporta, os-ježuje mišice i odstranjuje umornost. Rabi izvrsno kod svake vrsti prehlade kao sredstvo za natiranje i kao oblozi, proti glavobolji, za čišćenje zubi i izplahivanje grkljana, proti izpadanju kose. Iznutra nakapljen na komadiću šećera djeluje „Salvator“ vinovica kod želudačnih tegoba izvrsno. Cijena 1 boc 1 kruna.

S. Mittelbach, Zagreb,

ljekarna „k Salvatoru“ i droguerija. Jelačićev trg broj 2.

Dobiva se u Samoboru u Ljekarni M. Kleščića

Hrv. banka za maloposjednike

dioničko društvo

Zrinjski trg 9. — ZAGREB — Zrinjski trg 9.

ukamačuje štedne uloške

sa čistih 4 1/2 %

Uspješno se oglašuje u „Samoborskom listu“

ZAGREB.

Starčevićev dom.

(kraj državnoga kolektora.)

Poslovnica za otpremanje osoba iz radničkoga i seljačkoga staleža u prekomorske krajeve.

Preuzimanje putnika

I., II. i III. razreda sa najbržim i najsigurnijim parobrodima. Putovanje iz Havre u New-York za 6—7 dana sa brzim parobrodima franceskog parobrodarskog društva: „Compagnie Générale Transatlantique“ u Parizu i „Holland-Amerika Linijom“ preko Rotterdama, kojih parobrodi preplave more za 6—8 dana.

Otprema putnika iz Zagreba svakog ponedjeljka i subote.